

ményi életében. Amikor a nagy és világ-hírű Liszt 1876-ban letelepedett Magyarországon, Reményi állandóan a társaságában volt látható. Intimusabb zeneestélyein, amelyre csak barátai voltak hivatalosak, Reményi egyszersmindkorra meg volt híva és hegedűjével mindig közre is működött. Ezekből az évekből — mint ismeretes — csoportképek bőven maradtak, amelyeken Reményi Ede a Liszt Ferenc és Plótényi Nándor társaságában látható. Amidőn még föl kell jegyeznünk azt a keleti hangverseny-körutat, amelyet Reményi szintén nagy diadallal exekutált, meg kell itt örökíteni Reményinek azt a nagy-nagy érdemét, hogy a 67-es kiegyezés után Magyarországon beköszöntött nagyobb szabadsági lehetőségeket kihasználva, úgyszólván Reményi egyedül, egymaga hegedülte össze a Petőfi-szobrot, amelyet Izsó Miklós tervei alapján, annak halála után tanítványa, Huszár Adolf mintázott. Reményi adománya, jótékonycélú hangversenyei révén hatvanezer forint volt. Oly összeg ez, amelyet legalább is azzal kellett volna viszonznunk, hogy az ország fővárosában uccát neveztünk volna el a különben is legnagyobb magyar hegedűművész nevére. No, de hiszen ami késik, nem múlik. Mert Reményi, a Petőfi-alap összehégedülésén kívül, a magyar regényirodalom apjának, Dugonics András szegedi szobrának is megvetette alapját az ő jótékony, zengő, dicsőséges hegedűjével. Érdekes, hogy Reményinek ezeket a nagy érdemeit Jókai Mór a kőszorus költőkirály is kiemelve méltatta és ünnepelte a Petőfi-szobor leplezési ünnepélyein, amikor az akkor Csikagóban időző Reményiről ezeket mondotta: »Uraim! A Petőfi-szobor a legdrágább emlék a földkerekségen, mert a legcsengőbb éreből van öntve: Csupa hegedűszókból készült...« Reményi nagyobb csodát tett lantjával, mint Orfeus, mert ő a köveknél nehezebbet mozdított meg: a nemzeti közönyt és meg tudta szelídíteni a minden fenevadnál erősebbet, az akkori policiát...« — A lánglelkű művész 1872-ben nősült. Elvette Fáy Antal, a jeles magyar naturalista zenész és zeneszerző miskolci születésű leányát. Így borult össze két borostyánág a szülőföld és a szülőváros ősi televényéből. Reményi házasságából két gyermek származott: Tibor és Adrienne. Utóbbi egy német zeneszerző

felesége lett és ma Newyorkban él. Utolsó életévei alatt nemcsak földkörüli hangversenyútra vállalkozott és nemcsak Párizsban, Londonban aratott még egyszer világhírt, de mintha érezte volna élete alkonyát, még egy búcsúkörutát is végzett hazájában és ötven, nagyrészt teljesen vagy legalább is részben jótékony hangversenyt adott itthon és a hetvenedik éve felé közeledő idős művész ezután még egyszer átkelt a tengeren, hogy e' éje menjen végzőnek, amely hangversenyen hegedűjével a kezében, San-Franciskóban, a hangversenydobogón érte utól. Halála a kiválasztott művészek halála volt. Ilyenről álmódzott mindig hatalmas környezetében. San-Franciskóból átvitték holttestét Newyorkba és őt cigányzenekar játszotta sírva-zokogva a »Repülj fecskémek!« a Reményi koporsója fölé. A gyászleplelt a temetési menetben a nagy magyar művész amerikai barátai fogták. Ezek között, az egykorú lapok följegyzései, megőrizték Reményi Ede legjobb barátjának, Edisonnak, a nagy föltalálónak a nevét.

Legvégül még csak azt tartjuk szükségesnek kiemelni, hogy a Reményi zenei zsenialitását nagyszerűen átörököltette a természet a Reményi-család ma is élő leszármazottaiba, unokáiba, sőt dédunokáiba is. Így Farkas Aladár nyugalmazott ezredes és Farkas Ferenc komárommegyei földbirtokos — Reményi unokáinak — gyermekei, szintén nagyszerű zenei képességeket árultak el dédapjuk talentumának örökségeként. Farkas Mártha, Hubay Jenő zseniális tanítványa, mint hegedű-virtuóz, már évek óta a legjobb nevet szerezte és 1914 óta nemcsak hazánk határain belül, de a legigényesebb zenekülföldön is sikert sikerre aratott. Technikája élénken emlékeztet nagynevű dédje, Reményi Ede művészetére. Hasonlóképpen egy másik ifjú Reményi-rokon, Farkas Pál, mint karmester és zeneszerző arat sikereket Rómában, ahová először is a magyar közoktatásügyi kormányzat támogatásával került. Most már hírnevével és sikereivel viszonyozza ő is azt a bizalmat, amellyel koldusszegény hazája, a magyar kultúrfölény terebélyesítése érdekében őt is támogatta és anyagilag segítette. Ugy látszik a Reményi-leszármazottakon is bebizonyosodik, hogy: a vér vizzé nem válik.

(Liptay Károly.)